

Haapaniemen Kadettikoulun muistoalue kunnostetaan

Mira Markkanen-Vänttinen

Rantasalmella vuosina 1781-1819 toimineen Haapaniemen kadettikoulun muistomerkkialue peruskunnostetaan tänä kesänä. Kadettikoulun paikalla olevan muistomerkin pystyttämistä tulee kesäkuussa kuluneeksi 90 vuotta. Muistomerkin pystyttänyt Kadettikunta täyttää tänä vuonna 100 vuotta.

"Tällä paikalla aloitti v. 1781 toimintansa eversti Yrjö Maunu Sprengtporten v. 1780 perustama Ruotsi-Suomen ensimmäinen kadettikoulu. Koulun toiminta keskeytyi Suomen sodan 1808-1809 johdosta jatkuen v. 1812, kun Suomi oli liitetty Venäjän valtakuntaan suuriruhtinaskuntana. Koulurakennuksen tuhouduttua v. 1818 tulipalossa koulu siirrettiin Haminaan, jossa se toimi vuoteen 1905, jolloin se Suomen autonomiseen asemaan kohdistuvana Venäjän sortotoimenpiteenä lakkautettiin. Itsenäisen Suomen Kadettikoulu perustettiin v. 1919 Helsinkiin, jossa se jatkaa Haapaniemen ja Haminan kadettikoulun perinteitä".

Haapaniemen Kadettikoulun muistomerkillä oleva muistotaulun teksti kertoo lyhyesti, mitä Rantasalmella Haapalahden rannalla tehtiin yli kaksisataa vuotta sitten. Kadettikoulusta valmistui noin 40 vuoden aikana 210 upseeria. Haapaniemen kadettikoulu aloitti toiminnan 1779, jo ennen oman rakennuk-

sen valmistumista.

Haapaniemen Kadettikoulun muistomerkkialuetta hoitava Rantasalmen Rotaryklubi on ottanut tehtäväkseen kunnostaa koulun perustuksille perustetun puistikon ja muistomerkin. Alkukesällä tehtävässä kunnostuksessa uusitaan rakenteet ja nurmikko sekä siistitään puustoa. Rotaryklubin presidentti Veli-Matti Luukkonen kertoi, että klubi sai kunnostushankkeel-

leen Leader-tuen, minkä lisäksi kuluihin osallistuvat Suomen Kadettikunta ry, Rantasalmen kunta sekä klubin omat jäsenet.

- Kadettikoulun paikalla ei ole tehty suurempia maisemointikunnostustöitä, joten muistomerkin ympäristö on korkea aika panna arvoiseensa kuntoon. Töiden jälkeen muistomerkillä on helpompi ja turvallisempi liikkua ja historiallisessa paikassa voi viivähtää pidempään.

Uusimme aidan, perustamme liikkumista ohjaavat hiekkakäytävät ja tuomme puistoon istumapenkit. Penkkejä ei ole aikaisemmin ollutkaan. Nurmi uusitaan siirtonurmella, niin alue saadaan käyttökuntoon ja viihtyisäksi jo tänä kesänä, Luukkonen kertoi.

Rotarit puuhaavat Haapaniemessä alkukesän ensimmäiset viikot ja töiden pitäisi valmistua kesäkuun aikana. Luukkainen sanoi, että kunnostustalkoisiin ovat tervetulleita muutkin kiinnostuneet. Muutama paikallinen järjestö on jo ilmoittanut jäsentensä osallistumisesta. Muistomerkillä on tarkoitus järjestää elokuussa seppeleenlasku Kadettikunnan satavuotisen toiminnan merkeissä. Juhlailaisuus toteutuu, mikäli koronatilanne sen sallii.

Kadetteja ja maanmittareita

Haapaniemen kadettikoulun, aluksi "sotakoulu" toiminta alkoi 1779 tilapäistiloissa ja oma koulurakennus valmistui Rantasalmelle vuonna 1781. Aloitteen sotakoulun perustamisesta teki eversti Yrjö Maunu Sprengtporten. Oppilaitos oli ensimmäinen Ruotsin armeijan maavoimien sotakoulu. Haapaniemen kadettikoulussa aloitti toimintansa myös Suomen ensimmäinen sotilaspedagogi, everstilutnantti Samuel Möller, joka palveli eri tehtävissä vuosina 1779-1800.

Koulun nimi muuttui vuonna 1791 Haapaniemen Kadettikou-

luksi. Opetus päättyi Suomen sodan syyttämiseen vuonna 1808. Venäjän vallattua Suomen, koulutus muuttui, ja nimi muutettiin 1812 Haapaniemen Kenttämitäuskouluksi. Näin alkoi kartoittajien koulutus, mutta vuodesta 1816 lähtien koulutettiin jälleen upseereita. Lopullisesti koulutus lopetettiin Haapaniemestä vuonna 1819 edellisen syksyn tulipalon tuhoama koulun tilat. Sen talven upseerioppilaat olivat opiskelleet palaneen koulun lähialoissa. Vuonna 1821 kadettien koulutus siirtyi Haminaan perustettuun Suomen Kadettikouluun.

Kadettikoulun päärakennuksen perustuksilla oleva muistomerkki on paljastettu Kadettikoulun 150-vuotisjuhlan yhteydessä 21.6.1931. Kadettikunta pystytti paikalle muistotaulun vuonna 1969. Vuonna 2004 Haapaniemessä ja Rantasalmella juhlittiin 225 vuotta täyttävää kadettikoulutusta. Haapaniemen muistomerkkialueesta ovat huolehtineet rotarit ja Lahdenkylän maa- ja kotitalousnaiset.

Noin 15 kilometrin päässä kirkonkylästä olevalle Haapaniemen muistomerkille on opetus Joroistentieltä, maantieltä 4652. Haapaniemi oli valtion omistama kruununtila, mikä siirtyi 1900-luvun alussa vuokratilalle ja myöhemmin yksityisomistukseen. Muistomerkkialue lohkaistiin erilliseksi tilaksi vuonna 1949. Maapohjan omistaa Suomen valtio.

Rantasalmen Rotaryklubi järjestää Haapaniemen Kadettikoulun muistomerkillä kunnostustalkoita kesäkuussa. Muistomerkkiä esittävät rotarit Maire Huopala, Almo Sistonen, Reino Kokkonen ja klubin presidentti Veli-Matti Luukkonen.

KESÄ-RANTASALMI 2021

Ilmestymisviikko 21 / 2021
Vastaava toimittaja Arto Ylhävaara
Julkaisija: Rantasalmen Lehti Oy, www.rantasalmenlehti.fi
Mukana myös Rantasalmen kunta, www.rantasalmi.fi

Sivunvalmistus: Rantasalmen Lehti Oy
Painatus: Lehtisepät Oy, Pieksämäki 2021

RANTASALMEN LEHTI

Rantasalmen pitäjän puolueeton paikallislehti
Ilmestyy keskiviikkoisin
ISSN 0359-3002

ILMOITUKSET
ym. AINEISTO
maanantaihin klo 16
mennessä!

Päätoimittaja
Arto Ylhävaara

Toimitus ja konttori:
Kylätie 37, 58900 Rantasalmi
0500 257 876, 0400 786 436
ay@rantasalmenlehti.fi
my@rantasalmenlehti.fi

TOIMISTO AVOINNA:
maanantaina klo 8-16 ja
tiistaina klo 8-12